

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม ในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง ทั้งในกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 30 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป ความรู้เรื่องโรคเบาหวาน การรับรู้คุณค่าตนเอง การปฏิบัติตัวในการดูแลสุขภาพตนเอง ของผู้ป่วยเบาหวาน และระดับน้ำตาลในเลือด (FBS) ซึ่งสรุปผลการศึกษาคิดดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า อายุ กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีอายุมากที่สุด 65 ปี กลุ่มทดลองมีอายุน้อยที่สุด 38 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 57.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.95 กลุ่มเปรียบเทียบมีอายุน้อยที่สุด 35 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 54.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.74 เพศ พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 76.7 และร้อยละ 73.3 ตามลำดับ สถานภาพ พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีสถานภาพสมรส มากที่สุด ร้อยละ 86.7 และ ร้อยละ 93.3 ตามลำดับ ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีระดับการศึกษา อยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 90.0 และ ร้อยละ 86.7 ตามลำดับ อาชีพ พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบประกอบอาชีพ เกษตรกรรมมากที่สุด ร้อยละ 86.7 และ 70.0 ตามลำดับ รองลงมา คือ แม่บ้าน ร้อยละ 13.3ระยะเวลาในการป่วยเป็นเบาหวาน พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีระยะเวลาในการป่วยเป็นเบาหวานมากที่สุด 20 และ 25 ปีตามลำดับ ป่วยน้อยที่สุด 2 ปี น้ำหนัก พบว่า กลุ่มทดลอง มีน้ำหนักเฉลี่ย 62.90 กิโลกรัม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.10 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบ มีน้ำหนักเฉลี่ย 62.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.03 ส่วนสูง พบว่า กลุ่มทดลอง มีความสูงเฉลี่ย 155.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.04 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบ มีส่วนสูงเฉลี่ย 156.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.115 คชนิมิตกาย ส่วนใหญ่กลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ มีระดับคชนิมิตกายอยู่ในระดับ ภาวะอ้วน ร้อยละ 56.6 และ 46.7 ตามลำดับ ระดับน้ำตาลในเลือด ในกลุ่มทดลองระดับน้ำตาลในเลือดอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ร้อยละ 43.33 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบอยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 33.33

ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน

ผลการศึกษา พบว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคเบาหวาน ไม่แตกต่างกัน ภายหลังจากทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนที่เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองเท่ากับ 7.36 คะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.17 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนน

ความรู้เรื่องโรคเบาหวานพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนมากกว่าก่อนการทดลอง และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

1.2 การรับรู้คุณค่าตนเอง

ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบทั้งในกลุ่มผู้ป่วยและผู้ดูแลผู้ป่วยเบาหวานมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ควมมีคุณค่าตนเองไม่แตกต่างกัน ภายหลังการทดลองในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนเท่ากับ 3.63 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.29 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนลดลง 0.20 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.18 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนการรับรู้ควมมีคุณค่าตนเอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ .ในกลุ่มผู้ดูแลผู้ป่วยเบาหวานพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเพิ่มขึ้น 3.33 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.42 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเพิ่มขึ้นเพียง 0.60 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.42 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนการรับรู้ควมมีคุณค่าตนเอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

1.3 การปฏิบัติตัวในการดูแลสุขภาพตนเอง

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตัวในการดูแลสุขภาพตนเอง มากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ โดยในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเพิ่มขึ้น 11.96 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.69 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนลดลง 0.30 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.73 และในกลุ่มผู้ดูแลผู้ป่วยเบาหวาน พบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 5.83 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.86 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนเท่ากับ 0.40 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.49 และเมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนการปฏิบัติตัวในการดูแลสุขภาพผู้ป่วยเบาหวาน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

1.4 ระดับน้ำตาลในเลือด

ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยผลต่างของระดับน้ำตาลในเลือดเท่ากับ 15.63 มก.ดล. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 38.38 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยผลต่างของระดับน้ำตาลในเลือดเพิ่มขึ้น เท่ากับ 6.96 มก.ดล.ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 38.24 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนระดับน้ำตาลในเลือดของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนระดับน้ำตาลในเลือดลดลงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.02$)

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

2.1.1 จากการศึกษา พบว่า การจัดกิจกรรมกลุ่มนั้น มีผลต่อการทำงานในชีวิตประจำวันของผู้ป่วย ทำให้การดำเนินกิจกรรมจำกัดเรื่องของระยะเวลา และความสนใจ จึงควรเน้นกิจกรรมการติดตามเยี่ยมบ้านเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผู้ป่วยจะสะดวกในเรื่องการให้ข้อมูลและมีความเป็นกันเองกับผู้วิจัยมากขึ้น

2.1.2 การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมโดยผู้วิจัย ผู้ดูแลในครอบครัวและ อสม. ด้วยวิธีการให้กำลังใจ กระตุ้นเตือน ทำให้ผู้ป่วยเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น อันเป็นผลให้ผู้ป่วยเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสามารถปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง

2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.2.1 ควรมีการศึกษาระดับน้ำตาลในเลือดด้วยวิธีอื่น เช่น ระดับฮีโมโกลบินเอวันซี (HbA1C) ที่เป็นการประเมินภาวะการควบคุมโรคเบาหวานที่น่าเชื่อถือกว่าผลการตรวจระดับน้ำตาลในเลือด (FBS) เพื่อประเมินผลของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดูแลตนเองอย่างต่อเนื่องด้วย ถ้าไม่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณและการตรวจทางคลินิกโรคเบาหวาน

2.2.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่ออธิบายถึงระยะเวลาและลักษณะของการเกิดกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจในแต่ละขั้นตอน เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกของพฤติกรรมของผู้ป่วยและผู้ดูแลจากการติดตามผู้ป่วยอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

